

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	6. november 2023 – 29. maj 2024
Institution	Vejen Business College
Uddannelse	Hhx
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Mark Thornberg (mth@vejenbc.dk)
Hold	23-hh11 og 23-hh12

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Sagaer og vikingetid
Forløb 2	Folkeviser og folkeeventyr
Forløb 3	Fast forward til oplysningstiden
Forløb 4	Journalistik og medier
Forløb 5	Grønland (Ivalu og naturalisme)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 1	Sagaer og vikingetid
Forløbets indhold og fokus	Forløbet er vores første litteraturhistoriske forløb i gymnasiet. Vi arbejder med et område, som er uden for pensum jf. bekendtgørelsen, da flere af eleverne stadig skifter rundt mellem klasser og er ved at finde sig selv i de forskellige studieretninger. Indholdsstoffet knytter vi til nogle relevante litteraturområder, fx Grundtvigs oversættelser og den romantiske periode, og nogle relevante merkantile områder, fx fortællende nyhedsjournalistik.
Faglige mål	- demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi (sprogbeskrivelse) - analysere og fortolke fiktive tekster (Gunlaug Ormstunges saga) - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, internationale, merkantile og erhvervsrelaterede sammenhænge (vikingetid) - demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden (turisme) - demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger (vikingerne i England)
Kernestof	- dansk sprog, herunder sproglig variation og sprog anvendt i private, faglige og professionelle sammenhænge (sprogbeskrivelse) - mangfoldige litterære genrer (saga, digt) - billeder, film og øvrige multimodale tekster (animationsfilm) - danske tekster fra ... centrale litteraturhistoriske perioder - mindst ... én tekst af hver af følgende forfattere: ... N.F.S. Grundtvig - mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning (saga, ca. 30 ns) - oversatte tekster, der bidrager til at perspektivere dansksprogede tekster i en nordisk ... sammenhæng (Grundtvig) - litteratur-, sprog- og medianalytiske begreber og metoder (kannikernes funktion, sprogbeskrivelse/kritik af deres observationer, analyse af saga, plotmodel, tidlig nordisk realisme: ydre dækning)
Anvendt materiale.	Kernestof Gunlaug Ormstunges saga, <i>Litteraturens huse</i>, Ukendt: Gunlaug Ormstunges saga (o. 1270) Litteraturens huse (systime.dk) Nordens øer af Adam af Bremen, <i>Litteraturens huse</i>, Bremen, Adam af: Nordens øer (uddrag, o. 1070) Litteraturens huse (systime.dk) N. F. S. Grundtvig (1808). "Volas Spaadom", i Nordens Mytologi (s. 255-256). København: Det Kgl. Biblioteks Tekstsamling. Tilgået 08.11.2023 på https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig01val-shoot-workid81130 Suzanne Brøgger, Vølvens spådom, <i>Litteraturens huse</i>, Ukendt: Vølvens spådom (o. 1275) Litteraturens huse (systime.dk) Skabelsen i nordisk mytologi, <i>Filmcentralen</i>, https://filmcentralen.dk//grundskolen/film/voelvans-spaadom

	Supplerende stof Litteraturhistorisk overblik, <i>Håndbog til dansk</i>, Litteraturhistorisk overblik Håndbog til dansk – Litteraturhistorie (systime.dk) Vikingetid (800-1050), <i>Håndbog til dansk</i>, 1. Vikingetid (800-1050) Håndbog til dansk – Litteraturhistorie (systime.dk) Eddadigtningen, <i>Håndbog til dansk</i>, Eddadigtningen Håndbog til dansk – Litteraturhistorie (systime.dk) Islændingesagaerne, <i>Håndbog til dansk</i>, Islændingesagaerne Håndbog til dansk – Litteraturhistorie (systime.dk) Den norrøne stil, <i>Håndbog til dansk</i>, https://hbdansklitteraturhistorie.systime.dk/?id=147#c293 Ca. 50 sider, 16 minutter film, 4 timers fordybelsetid, 18,75 undervisningstimer
Arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, klasse gennemgang

Forløb 2	Folkeviser og folkeeventyr
Forløbets indhold og fokus	I forløbet har vi haft fokus på dansk middelalder, herunder en riddervise og en tryllevis. Vi har også læst et enkelt folkeeventyr, så eleverne er klædt på til senere at arbejde med kunsteventyr.
Faglige mål	- udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt (analyse gennemgang i plenum, skriftlig analyse i aflevering) - anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere (komparativ analyse og perspektivering) - analysere og fortolke fiktive tekster - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, internationale, merkantile og erhvervsrelaterede sammenhænge - demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden - demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder (psykoanalyse, strukturalisme)
Kernestof	- mangfoldige litterære genrer - ... øvrige multimodale tekster - mindst én folkevis - danske tekster fra ... centrale litteraturhistoriske perioder - litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder
Anvendt materiale.	Kernestof Ebbe Skammelsøn, <i>Litteraturens huse</i>, Ukendt: Ebbe Skammelsøn (u.å.) Litteraturens huse (systime.dk) Germand Gladensvend, <i>Litteraturens huse</i>, Ukendt: Germand Gladensvend (u.å.) Litteraturens huse (systime.dk) Aktantmodellen, <i>Dansk i tiden</i>, https://danskkitiden.systime.dk/?id=170#c468 Kontraktmodellen, <i>Dansk i tiden</i>, https://danskkitiden.systime.dk/?id=160#c380 Sørensen, V. (1959). "Folkeviser og forlovelser". I <i>Digtere og dæmoner</i> (s. 112-113). København: Gyldendal. Medina (2009). Kun for mig [sang]. Velkommen til Medina. København: Labelmade Records ApS. Hentet fra https://www.youtube.com/watch?v=GqTcHgHJQIg Selsing, R. T. (2018, 22. februar). "Ødelagte familier er vores største sociale problem" [Kommentar]. Jyllands-Posten. Hentet fra https://jyllands-posten.dk/debat/kommentar/ECE10338558/oedelagte-familier-er-vores-stoerste-sociale-problem/ Supplerende stof

	Litteraturhistorisk oversigt, Tidstavle 1-2, kilde mangler Oldtid, middelalder, renæssance og reformation, kilde mangler Middelalderen (1050-1530), <i>Håndbog til dansk</i>, 2. Middelalderen (1050-1530) Håndbog til dansk – Litteraturhistorie (systime.dk) Folkeviserne, <i>Håndbog til dansk</i>, https://hbdansklitteraturhistorie.systime.dk/?id=150#c327 Så er der ballade! <i>Litteraturens genveje</i>, Folkeviser – så er der ballade Litteraturens genveje (systime.dk) Den onde og gode lykke, <i>Litteraturens genveje</i>, Den onde og gode lykke Litteraturens genveje (systime.dk) Ca. 55 sider, 5 timers fordybelsestid, 15,75 timer
Arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, klassegennemgang, processkrivning

Forløb 3	Journalistik og medier
Forløbets indhold og fokus	I forløbet gør vi vikingetiden relevant ved at se, hvordan den stadig udspiller sig i naturen og kulturen i Vejen kommune. Vi læser om nyhedsjournalistik og sætter spot på den fortællende nyhedsjournalistik. Her læser eleverne eksempler på fortællende nyhedsjournalistik, arbejder med begreber som scenisk fremstilling, nyhedslayout, faktaboks, mm. Til slut skal de skrive en artikel til en lokalavis, hvor de fortæller om, hvordan Jels vikingespil er ved at lave en ny-opsætning af Gunlaug Ormstungessaga.
Faglige mål	- udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt - demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion ... - anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst ... - analysere og vurdere ikke-fiktive tekster - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, internationale, merkantile og erhvervsrelaterede sammenhænge (remediere centrale handlingsforløb i Gunlaug Ormstunge) - demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden (vikingetid, Jels vikingespil) - demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger (etik kom vi ind på ifm. lærerens eget eksempel, som gengav en samtale mellem elever på gangen, og lærers samtale på lærerværelset) - navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation (de skal udvælge en scene i Gunlaug Ormstunges saga) - demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder (gøre gammelt, irrelevant stof spændende og interessant, formidle en nyhedshistorie, tage ansvar for lokalkultur, om man må bruge andres billeder)
Kernestof	- dansk sprog, herunder sproglig variation og sprog anvendt i private, faglige og professionelle sammenhænge (journalistik) - mangfoldige litterære genrer (nyhed) - sagtekster, herunder journalistik, ... kommerciel kommunikation og øvrige erhvervsrelaterede tekster (hjemmeside for Jels vikingespil) - danske tekster fra de seneste 20 år (ikke-fiktion)
Anvendt materiale.	Kernestof Annette Jespersen, Vikingedronningen Thyra rykker op på siden af Gorm den Gamle, <i>Danmarks Radio</i>, 27. sep. 2023, Vikingedronningen Thyra rykker op på siden af Gorm den Gamle: Forskning afslører nyt magtforhold i Jelling Indland DR (brugt til analyse af layout) Til analyse af fortællende nyhedsjournalistik har læreren givet sit eget eksempel, og så har vi suppleret med eksemplerne i <i>Håndbog til danske</i> (se supplerende stof). Ønskes et nyere eksempel til repetition anbefales Martin Krasniks reportage om Børsen i Weekendavisen.

	Supplerende stof Avisjournalistik, <i>Håndbog til dansk</i>, 5.1 Avisjournalistik Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier (systime.dk) 15 sider, 4 timers fordybelsestid, 9 undervisningstimer
Arbejdsformer	Projektarbejde, processkrivning

Forløb 4	Fast forward til oplysningstiden
Forløbets indhold og fokus	Et hurtigt mikroforløb på 7 lektioner, hvor vi dækker den del af litteraturhistorien, som løber fra middelalderen og frem til oplysningstiden. Vi bruger <i>Håndbog til dansk</i> , som er skrevet til elever i 1.g.
Faglige mål	- analysere og fortolke fiktive tekster - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder... - demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden - demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur ... herunder samspil med internationale strømninger
Kernestof	- mangfoldige litterære genrer (salme, hyldestdigt, hyrdedigt) - billeder (barok, vanitas-motivet) - begreber (litteraturhistoriske og analyse-)
Anvendt materiale.	Uddrag af Renæssance og reformation (1530-1660) og Barok (1660-1720) i <i>Håndbog til dansk</i>: 3. Renæssance og reformation (1530-1660) Håndbog til dansk – Litteraturhistorie (systime.dk), 4. Barok (1660-1720) Håndbog til dansk – Litteraturhistorie (systime.dk) Ca. 11 ns. og 5.5 timers undervisningstid. Materialet er delt på Teams i et word-dokument med opgaver og oversigt.
Arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, klasse gennemgang

Forløb 5	Grønland (Ivalu og naturalisme)
Forløbets indhold og fokus	Ultrakort og megakompakt forløb hvor vi ganske kort tager et styrtdyk ned i Grønlandsk kultur og den danske mediedækning af 'deres' problemer. Senere kan vi bygge oven på med postkoloniale teorier.
Faglige mål	- analysere og fortolke fiktive tekster (kortfilm) - perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder (Grønland, Danmark som kolonimagt, mediernes magt i dag) - demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden (naturalisme) - demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier (identitet, 'othering')
Kernestof	- billeder, film og øvrige multimodale tekster - danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder (naturalisme) - litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber...
Anvendt materiale.	Kernestof Anders Walters (2023) Ivalu Afspiller: Ivalu - mitCFU.DK Supplerende stof Uddrag af naturalisme - Filosofisk synspunkt og stilretning - lex.dk (1 ns) Uddrag af Is-slottet forfatterweb (1 ns) 1½ time, 1 times fordybelsestid, 2 sider, 16 min. film
Arbejdsformer	Kort instruks, vi ser film, kort fællesrefleksion, hurtigskrivning og individuel feedback.